
Helge Boman

MINNEORD

GUNNAR HOUGE

Helge Boman, grunnleggeren av medisinsk genetikk på Vestlandet, døde søndag 26. mai, knapt 82 år gammel. Han var professor av den gamle typen: en embetsmann som måtte søke Kongen om avskjed i nåde ved fylte 70 år. Siden jobbet han likevel nærmest fulle dager i 10 % sykehusstilling og holdt orden på oss alle, like til i år.

Han ble utnevnt til professor i medisinsk genetikk ved Universitetet i Bergen i 1981. Etter iherdig egeninnsats ble Avdeling for medisinsk genetikk etablert ved Haukeland universitetssykehus i 1987, med 7 ansatte. Nå er vi over hundre. Dette ble Bomans hjemmebane, med 14–15 timers arbeidsdager og litteratursøk i helgene. Han var en faglig klippe med unik evne til genetisk risikoberegning, men også annen verstefallstenking. Han spøkte selv med sin bekymringsevne, målt i enheten boman, som burde måles på millinivå – ellers ble det for sterkt. Denne millibomanske bekymringsverden lærte oss andre en viktig lekse: å tenke før en handler. Man skal altså ikke utføre en gentest uten å være bevisst nytteverdien av svaret. Yrkesstolthet og særdeles høy yrkesmoral gjorde det ikke bare enkelt å være Boman, selv blant kollegaer. Han var perfektjonist, og de kliniske vurderingene hans vitnet om at pasienter og familier skulle få råd på høyeste faglige nivå.

Boman var en av arkitektene bak bioteknologiloven, som bidro til at Norge var blant de første landene i verden som fikk en lov som beskytter befolkningen mot misbruk av genetikk. Han var også involvert i Europarådets arbeid på dette feltet. Han var pådriver og arkitekt for opprettelsen av Nordens første mastergradsstudium i genetisk veiledning ved Universitetet i Bergen, en yrkesgruppe han så nødvendigheten av før de fleste andre.

Boman bidro til at årsaken til 19 sjeldne arvelige sykdommer ble funnet. Hans genjakt foregikk gjerne på gamlemåten: Han satt bøyd over bunker med slektskart og genetiske markørdata, med hånden full av fargestifter. Han var også tidlig ute med å ta i bruk ny teknologi som f.eks. dypsekvensering. Av faglige triumfer må nevnes funn av årsaken til kuldeindusert svetting med spisevegring, basert på en sammenliknende undersøkelse av to norske brødre og to søstre fra Israel. De sistnevnte ble funnet takket være et brev til Lancet i 1976 og påfølgende etterlysning av pasientene gjennom israelske media. Litt av en prestasjon!

For syv år siden vant Helge over et hjerneslag som ville satt de fleste ut av funksjon. Det var til slutt kreftsykdom som tok livet hans. Vi bygger nå videre på hans grunnvoll og savner ham dypt som fagmann og medmenneske.

På vegne av alle ansatte ved Avdeling for medisinsk genetikk, Haukeland universitetssykehus

Publisert: 19. august 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0417

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. juli 2026.